

εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ καλοῦ Σακελλαρι-
άδου.

«Φεῦ! Λοιπὸν, πόθεν ποιήσομαι ἐπαινῶν
ἀρχήν;!»

Δεῦτε πάντες οἱ φωτίσοντές με, ὅπως τὸ
γιγάντιον ἔργον καὶ τὸν Ἡράκλειον ἄθλον
ἐκτελέσω. Βαβαὶ τῆς δυστυχίας! Οὐδεὶς ὁ
βοηθήσων διὰ τὸ μέγα τῆς προθέσεως. Ἀλλὰ
σύγγνωτε, ἀγαπηταί, εἰάν ἐγὼ ὁ ἀνάξιος
καὶ μικρὸς δὲν φανῶ τῶν ἐλπίδων σας ἀν-
τάξιος καὶ τῶν ἀναριθμήτων προτερημάτων
τοῦ περιβάλλοντος ὑμᾶς κόσμου καλὸς ἐπαι-
νέτης. Καὶ τὰ ὀλίγα ἐπαρκῆ, ὥς ὁ ὀβολὸς
τῆς χήρας.

«Δεῦτε χάριτες καὶ Νηρηίδες, Νύμφαι
καὶ Σειρήνες, ἵνα τὰς τοῦ κόσμου θεὰς πε-
ρικοσμήσητε, ὥς τὴν πάλαι Καλυψώ. Καὶ
σεῖς τῆς ὑψηλίου κερδοσκοπίας μου καλοὶ, τὴν
γῆν περιπλεύσατε καὶ εἴ τι τὸ λαμπρὸν παρὰ
Ἰνδοῖς καὶ Σίναις, καὶ Ἰάπωνι, καὶ Εὐρω-
παίοις συναγάγετε.

Τὴν περικαλλῆ κεφαλὴν Σας ἃς περιβάλλῃ
καπελῖνον. Τὰ χρυσᾶ καὶ κόκκινα πτερὰ
τοῦ σχηματίζουσιν ἐφ' ὑμῶν τὴν θαυμασίαν
λοφιδὴν τοῦ ἀλέκτορος καὶ τῶν ὀρνίθων, καὶ
τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἀνθέων προκαλοῦσι
τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συγκίνησιν τῶν τε-
τραπόδων, ὥς ἡ λύρα τοῦ Ὀρφέως. Ὁ ὄνος
ἡμέρως προσέρχεται καὶ ὁ ταῦρος μυκᾶται,
ἡ δὲ ὄρνις ὡς δὲν τίκτει τοὺς ἐρυθροὺς μή-
κωνας τοῦ καπελίνου θεωμένη. Θεὰς ἄξιον
δὲ, τὸ θεᾶσθε ἀνθισμένα πράσα τῶν Ἀρ-
γείων, ὥς ἐράσμιον τὸ θεᾶσθαι μετὰ καπε-
λίνων τὰς γυναῖκας. Ὀφρεῖς βεβαμμένα μέ-
λαιναί, παρειαὶ ἐρυθρόλευκοὶ διὰ κιναβάρους
καὶ ποῦδρας, ἔρωτα καὶ φθόνον προκαλοῦσι.
Πρὸς τὰς ἐρατεινὰς Σας κούκλας ἐξομοιοῦσθε
τεχνιέντως. Οἱ ὠραῖοι κότσοι Σας πρότυπον
θαυμάσιον τῶν τῆς αἰγὸς καὶ τῆς ἀγελά-
δος μαστῶν, καὶ τὸ μέγα κρινολῖνον ὁμοίω-
μα κάλλιστον τῶν πίθων τῆς Κωρώνης καὶ
τοῦ τρούλου Βυζαντινῆς ἐκκλησίας. Ἄπαν
δὲ τὸ σῶμα ἔοικεν ἀτράκτῳ πλήρει νήματος.

Τὸ θεῖον, ἅπαντα κτήνη καὶ θηρία, ἄνθη
καὶ χρώματα, μέταλλα καὶ ἑρπετὰ ἐπὶ κο-
σμήσει τῆς γυναικὸς ἐποίησεν. «Ὡς θαυ-
μαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ
ἐποίησας!»

Ἀρκετὸς ἐπαινος νομίζω.

Οὕτω περικοσμούμεναι, πλέκετε τοὺς ἔ-
ρωτάς Σας μετὰ τῶν ὠραίων πρὸς δό-
ξαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἔχετε με πάν-
τοτε ὑπὲρ ὅσιν Σας, εἰάν Σας εὐηρέστησα ἀμ-
φοτέρους.

Π. ΚΑΝΕΛΙΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ.

Τὰ πρόσφατα ἐν Ἀβυσσινίᾳ συμβάντα,
γνωστὰ τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ Ἰλισσοῦ
ἐκ τῶν πολιτικῶν ἐφημερίδων, διήγειρον καὶ
διεγείρουσι τὴν κοινὴν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ Εὐ-
ρώπῃ περιέργειαν πρὸς λεπτομερῆ ἐξέτασιν
τῆς τέως ἀγνώστου ταύτης χώρας. Καὶ δὴ
πραγματεῖαι ἐπὶ πραγματειῶν κατέκλυσαν
πάσας τὰς πολιτικὰς καὶ μὴ ἐφημερίδας,
ὧν ὡς εἰκὸς ἐξεῖχον αἱ ἐν ταῖς Ἀγγλικαῖς
ἐφημερίσι καὶ τοῖς περιοδικοῖς. Ἐκ τῶν
πραγματειῶν τούτων, τῶν ἐν τε ταῖς Γαλ-
λικάις καὶ Ἀγγλικαῖς ἐφημερίσι δημοσιευ-
θεισῶν, μελετήσας τὰς σπουδαιότερας καὶ
ἀξιολογωτέρας, ἤρανίσθην πᾶν ὅ,τι ἐνδιαφέ-
ρον καὶ περίεργον δύναται ἐπὶ στιγμᾶς τι-
νας νὰ τέρψῃ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ ἀνά χει-
ρας περιοδικοῦ.

Τοπογραφία. — Ὀρη. — Λίμνη Τά-
ρα. — Κλίμα. — Προϊόντα. — Φυτὰ. —
Ζῶα. — Ὀρυκτά. — Συγκοινωνία. — Ἡ
Ἀβυσσινία, κειμένη μετὰ τῆς 90° καὶ τῆς
16° βορείου πλάτους καὶ μετὰ τῆς 36°
καὶ τῆς 40° Ἀνατολικοῦ μήκους, ἔχει ἐκ-
τασιν μήκους μὲν 500 μιλλίων, πλάτους
δὲ 490, καὶ περιλαμβάνει ἐξ ἐπαρχίας, τὴν
Τιγραιάν πρὸς βορρᾶν, τὴν Σαμέν καὶ τὴν
Λάσταν ἐν τῷ κέντρῳ, καὶ τὴν Ἀμχάραν,
Γοδζᾶμ καὶ Σχυόαν πρὸς νότον.

Ἄν θελήσῃ τις ἐν συνόλῳ καὶ ὑπό τινα
γενικὸν τύπον νὰ περιγράψῃ τὴν Ἀβυssi-
νίαν, δύναται περὶ αὐτῆς νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι
ὑψηλὸν καὶ κρημνώδες ὁροπέδιον διατεμνό-
μενον ὑπὸ βαθέων κρημνῶν. Καὶ ἀληθῶς
ὄρη ἀποτομώτατα καὶ ὑψηλτάτα, κλάδοι

τῶν Ἀφρικανικῶν Ἀλπεων, διασχίζουσι πανταχόθεν αὐτήν. Ἐδῶ τὰ 9000 πόδες ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὄρη τοῦ Χαλαί, ἐκεῖ τὸ ὄρος Γούνα ἀπὸ 14000 ποδῶν ὕψους ἐπιβλέπον τὴν θάλασσαν. Τὰ δὲ ὑψηλὰ ὄροπέδια, τὰ χωρίζοντα τὰς διαφόρους τῶν ὀρέων τούτων ἀλύσεις, διακόπτονται ὑπὸ βαθέων κοιλάδων, ὑπὸ ἀποτόμων φαράγγων καὶ ἀποκρήμνων χαραδρῶν. Πρὸς τὰ ΒΔ. ὁμῶς τῆς χώρας, ἐνθα τὸ ἔδαφος ὑφίσταται ταπεινώσιν τινα, φθάνον μέχρις ὕψους 1800 ἢ 1900 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ὅπου ἐκτείνεται εὐρεῖα λίμνη, ἡ μόνη τῆς χώρας, καλουμένη Τάνα ἢ Τζάνα, εὐρίσκονται πεδιάδες μεγάλης ὀπωσοῦν ἐκτάσεως.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀβυσσινίας εἶναι ποικιλωτάτον. Εἰς μὲν τὰ χαμηλότερα χωρία, τὰ περὶ τὴν λίμνην Τάναν, τὸ κλίμα εἶναι θερμὸν, ὑγρὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου νοσώδες. Αἱ βροχαὶ ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου διακοῦσι μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐνίοτε παρατεινόμεναι καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ Ὀκτωβρίου· αἱ δὲ ἐπικρατοῦσαι νόσοι εἶναι ἡ διάρροια, ἡ ὀφθαλμία, ὁ ἱκτερος καὶ νόσος τις ὅλως ἰδιάζουσαι τοῖς Ἀβυσσινίοις, ἣν περιγράφει ὡς ἐξῆς ὁ Ἀγγλος Bruce. — Ἐπὶ τινος μέρους τοῦ σώματος, συνηθέστερον δ' ἐπὶ τῶν κνημῶν, ἐπιφαίνεται αἰφνης προβάλλουσα ἡ μελανὴ κεφαλὴ μικροῦ σκώληκος, ὅστις αὐξάνει γιγαντιαίως· ἀλλοίμονον ἂν τις τὸν ἀποσπᾷ! προξενεῖται οἶδημα ὀδυνηρότατον. Συχνάκις ὁ σκώληξ οὗτος φθάνει εἰς μῆκος 50—60 μέτρων καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ εἶναι δυσκολωτάτη.

Ἐκτὸς τῆς ἀσθενείας ταύτης ὁ Δόκτωρ Blanc, εἰς τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου αἰχμαλωτισθέντων Ἀγγλων, ἀφηγεῖται καὶ τὴν ἐξῆς, ἣτις καταλαμβάνει τὰς νεανίδας καὶ καλεῖται ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων Μπόνδα. Οἱ ἐντόπιοι νομίζουσιν ὅτι αἱ καταλαμβανόμεναι ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης νεανίδες ἐπηρεάζονται ὑπὸ τοῦ διαβόλου· ὅπως δὴποτε ἡ ἀσθένεια, ἣτις, ὡς ὁ Δόκτωρ Blanc ἰσχυρίζεται, εἶναι εἶδος ὑστερισμοῦ, εἶναι ἀνεξήγητος. Πραγματικῶς ταύτην τὴν περιγραφὴν τῆς ἀσθενείας ὑπὸ τοῦ Δόκτορος Blanc πιστῇ.

α. . . Ἡ νεανὶς αἰφνης καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι μετεβλήθη εἰς θάνατον, καὶ αὕτη ἡ πρότερον ὑγιὴς καὶ ἥσυχος ἀρχίζει νὰ ὠρύπται καὶ νὰ ἐκβάλλῃ κραυγὰς, οὐδὲν τὸ ἀνθρώπινον ἐχούσας. Φεύγει καὶ τρέχει τῇδε κάκεισε μετὰ ταχύτητα μερίζω τῆς τῶν καλλιτέρων ἵππων καὶ μετὰ ὀρμὴν τοσαύτην, ὥστε μύλις πέντε ἢ ἕξ ἄνθρωποι δύνανται νὰ τὴν βαστάσωσιν. Ὁ σφυγμὸς εἶναι ὀρμητικὸς, τὸ πρόσωπον καταπόρφυρον, τὸ βλέμμα ἀπλανές· τὸ σῶμα αὐτῆς τρέμει σπασμωδικῶς, αἰωρεῖται ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω· κινεῖ τὴν κεφαλὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, σφίγγει ἰσχυρῶς πᾶν οὐτινος ἐπιληφθῇ, δὲν ἀκούει τίποτε, οὐδένα γνωρίζει· ἐνῶ δὲ τὴν κρατοῦσιν, αἰφνης ἀποσπᾶται μετὰ βίαιαν κίνησιν ἀπ' αὐτῶν· τρέχει μετὰ τρομερὰν μανίαν ἄνω κάτω, μιμουμένη τὴν φωνὴν τοῦ θηρίου, εἰς ὃ νομίζει ὅτι μετεμορφώθη, ἔπειτα ἐν ἀκαρεῖ σταματᾷ, ὁσφραίνεται τὴν γῆν καὶ ἐκβάλλει κραυγὴν εὐχαριστήσεως, εὖρε τὸ ζητούμενον, ὀλίγην κόπρον κυνός· ῥίπτεται ἐπ' αὐτῆς τὴν κατατρώγει ἀπλήστως καὶ εὐθύς πίπτει εἰς εἶδος ἐκστάσεως. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἐξυπνᾷ, χωρὶς οὐδὲν ἄλλο νὰ αἰσθάνηται εἰμὴ ὀλίγην ἀδιαθεσίαν, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὰς συνηθεῖς βιωτικὰς ἀσχολίας, ὡς οὐδὲν νὰ εἶχε συμβῇ. »

Ἄν τις ἐκ τῶν ταπεινοτέρων τούτων χωρίων ἀναβῇ εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄροπέδια, εὐθύς αἰσθάνεται τὴν διαφορὰν. Ἀντὶ τῆς θερμότης, ὑγρᾶς καὶ μεμολυσμένης ἐκεῖνης ἀτμοσφαίρας, ἀνέρχεται εἰς ἀτμοσφαῖραν καθαράν καὶ δροσεράν. Ἄρ' ψυχρὸς καὶ ζωογόνας πνέει ἀδιακόπως, αἱ δὲ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου δὲν ἰσχύουσιν, ὅπως μαράνωσι τὸ ἔσσει δροσερὸν καὶ χλωρὸν φύμενον ἐκεῖ χόρτον. Ἡ γῆ ψαθρὰ καὶ μέλαινα ἀποδίδει ἑκατονταπλασίονα τὸν ῥιπτόμενον σπόρον, ἀπαιτεῖ ὁμῶς ἐπιμελῆ καλλιέργειαν καὶ ἐπίμονον ἐργασίαν. Οἱ κάτοικοι τῶν ὑψηλοτέρων τούτων μερῶν εἶναι εὐρωστοὶ καὶ ἐργατικοὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε διὰ τῆς ἐργασίας ἐνίκησαν τὴν φύσιν. Ἐν γένει δ' εἰπεῖν, ἡ θέα τῶν ὑψηλοτέρων τούτων χωρίων προυνιάζει εὐρωστὸν τι καὶ ἀνδρικόν, ὡραῖόν τι καὶ ὑγιές, ὅπερ ἀποτυποῦται καὶ ἐπὶ τῶν φυσιογνωμιῶν τῶν κατοίκων.

Ἐν γένει δὲ ἡ χώρα εἶναι εὐφορος λίαν καὶ καρποφόρος. Ἐπειδὴ δὲ παράγει καὶ φυτὰ τινα περίεργα, μόνον αὐτῇ ἰδιάζοντα, θά μοι ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα μακροτέρα τις περὶ τούτου παρέκθασις (α).

Ἡ Ἀβυσσινία ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας τοῦ κλίματος δύναται νὰ θρέψῃ διαφόρων τόπων φυτὰ. — Οὕτω τὰ μὲν χαμηλότερα χωρία εἶναι καταλληλότατα πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἀποικιακῶν φυτῶν, πρὸ πάντων δὲ τοῦ κάφρῆ καὶ τοῦ βάμβακος· αἱ ὄχθαι δὲ τῆς λίμνης Τάνας παράγουσι θαυμασίαν λευκὴν σταφυλὴν. — Οἱ Ἀβυσσῖνοι ἐξάγουσιν κἀκνεῖον ἔλαιον ἐκ τῶν σπόρων φυτοῦ τινος καλουμένου Νούκ, φρύγοντες δὲ τοὺς λινοσπόρους τρώγουσιν αὐτούς. — Σιτηρὰ δὲ παράγει ἡ Ἀβυσσινία, ἐκτὸς τῶν παρ' ἡμῖν συνήθων, σίτου δὴλα δὴ καὶ ἀραβοσίτου, καὶ τὰ ἐξῆς δύο· τὸ ταγκουσά, παράγον σπόρους ἐρυθροὺς, οὓς μεταχειρίζεται ὁ λαὸς, ἀλέθων καὶ παράγων ἐξ αὐτῶν μικρὰ πλακούντια, ἅτινα ψήνονται εἰς τὸ πῦρ, καὶ τὸ τέφρυ ὅπερ εἶναι δύο εἰδῶν, λευκὸν καὶ ἐρυθρὸν, ἐξ οὗ κατασκευάζεται ὁ καλλίτερος ἄρτος, χρησιμεύων πρὸς τροφὴν τοῦ αὐτοκράτορος, τῶν μεγιστάνων καὶ τῶν πλουσίων. Τὰ δύο ταῦτα σιτηρὰ, σπαρέντα εἰς τὸ ἐνταῦθα Δενδροκομεῖον, νύδοκίμησαν καὶ ἐκαρποφόρησαν. — Δένδρα δὲ καὶ φυτὰ ἐκτὸς τῶν γνωστῶν καὶ παρ' ἡμῖν, δὴλα δὴ συκομορεῶν, ἀλοῶν, κάκτων κτλ. τρέφει καὶ τὰ ἐξῆς αὐτῇ καὶ μόνῃ ἰδιάζοντα.

α'.) Τὸ *Ρυγχοπέταλον*, δένδρον συχνότατον ἐν ταῖς Ἀβυσσιναῖς Ἀλπεσι· τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν λοβελιομόρφων (Lobeliaceae)· ἔχον κορμὸν γυμνόν, ὀργυιαῖον, μὲ κόμην κατακόρυφον, ἔνδον δὲ κενόν.

β'.) Τὴν *Φυτολάκκην*· τοὺς σπόρους τοῦ φυτοῦ ξηραίνοντες οἱ Ἀβυσσῖνοι τρίβουσιν εἰς λεπτὴν κόκκιν, ἣτις καθαρίζει κάλλιστα τὰ ἐνδύματα καὶ χρησιμεύει οὕτως αὐτοῖς ἀντὶ σάπωνος.

γ'.) Τὴν *Σίφαν* κατ' ἐγγώριον ὄνομα.

(α) Τὰς περὶ τῶν Ἀβυσσινικῶν φυτῶν λεπτομερεῖς ὁπωσοῦν πληροφορίας ὀφείλω εἰς τὸν ζῆλον τοῦ σεβαστοῦ μοι καθηγητοῦ τῆς Βοτανικῆς Κ. Θεοδώρου Ὁρφανίδου, πρὸς ὃν δημοσίᾳ ἐκφράζω ἐνταῦθα μυρίας ὄσας χάριτας.

Τοῦτο εἶναι δένδρον μέγα τοῦ καλλωπισμοῦ ἐκ τῶν ἐλλοβοκαρπῶν (leguminosae), μὲ ἐπιστημονικὸν ὄνομα *Parkinsonia Aculeata* καλούμενον. Τούτου δείγματα ζῶντα ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα ἐν τε τῷ Βοτανικῷ κήπῳ καὶ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Κ. Ὁρφανίδου.

δ'.) Τὸ *Μέλικ*, ὅπερ κατὰ τὴν ἐγγώριον γλῶσσαν σημαίνει βασιλεὺς τῶν δένδρων· εἶναι δὲ τοῦτο μέγιστον δένδρον καὶ κάμνει καρποὺς μακροὺς μὲν 5 πόδας, πλατεῖς δὲ 10—15 ἑκατοστά. Δείγματα αὐτοῦ ἔχει τὸ Δενδροκομεῖον.

ε'.) Τὴν *Κίσταν* (*anona squamosa*). Ὁ καρπὸς τούτου εἶναι προσόμοιος τῇ Κινάρᾳ, ἔχει φολίδας ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δ' ἀνοιγόμενον περιέχει πόλτον γλυκύτατον μὲ σπόρους στιλπνοὺς καὶ ἐπιμήκεις. Ὁ πόλτος οὗτος εἶναι τὸ ἀνθόγαλα τῶν Ἀβυσσινῶν. Τὸ φυτὸν τοῦτο ἐσπάρη μὲν εἰς τὸν Βοτανικὸν κήπον, εἰσέτι ὁμῶς δὲν ἐκαρποφόρητεν.

ς'.) Τὸ *Κόσσο* κατ' ἐγγώριον διάλεκτον, ἰατρικῶς δὲ Κούσσο, φάρμακον ἀνθελμινθικὸν καταστρέφον ῥιζηδὸν τὴν ταινίαν, ἣτις δεινῶς μαστίζει τοὺς Ἀβυσσινούς. Ἐπιστημονικῶς καλεῖται *Brayera Anthelminthica* ἢ *Abyssinica*. Ξηρὰ δείγματα τούτου ἔχει τὸ φαρμακολογικὸν ταμεῖον τοῦ πανεπιστημίου καὶ ὁ καθηγητὴς Κ. Ὁρφανίδης.

Θῆρας δὲ τρέφει ἡ Ἀβυσσινία πολλούς. Δὲν ἔχει μὲν τίγρεις, ἀλλ' οἱ λέοντες καὶ αἱ ὕαιναι καὶ αἱ λεοπαρδάλεις καὶ οἱ ἐλέφαντες ἀφθονοῦσιν. Ἡ λίμνη Τάνα καὶ ὁ ποταμὸς Τακάσης, ὁ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἀσταβόρας καλούμενος, κατοικοῦνται ὑπὸ ἵπποποτάμων, ὁ δὲ ποταμὸς Ἀσταπος μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, τανῦν δὲ Βάρ-ἐλ-Ἀζρέκ καλούμενος, τρέφει καὶ κροκοδείλους. Ἐκτὸς τούτων τρέφει καὶ δηλητηριωδεστάτους ὄφεις, ὧν μάλιστα ἐξέχει βόας ὁ συσφιγκτήρ. Κατοικίδια δὲ ζῶα ἔχει ἡ Ἀβυσσινία, ἐκτὸς τῶν καὶ παρ' ἡμῖν συνήθων, καὶ τὰ ἐξῆς αὐτῇ καὶ μόνῃ ἰδιάζοντα· τοὺς βόας τῆς Σάγγας μὲ ἰθαγενὲς ὄνομα *μπεδέζα* καλούμενους, περιέρχους διὰ τὰ ὑπερμεγέθη αὐτῶν καὶ μακρὰ κέρατα, τὰ μελανὰ πλατύουρα πρόβατα, τὸν λεπτὸν καὶ μακρὸν μαλλὸν τῶν ὁποίων μεταχειρίζονται οἱ ἐντόπιοι πρὸς ἐνδυμασίαν καὶ στολισμὸν, καὶ εἰδὸς τι μικρᾶς ἀνθίλλαπος, ἣτις μαδόγουσιν ὑπὸ

τῶν ἰθαγενῶν καλουμένη, εἰσέτι ἀκριβῶς δὲν ἐγνώσθη. — Πτηνὰ δὲ τρέφει πολλά, ἀετοὺς, ἱέρακας, ὄρνυγας, ἀλεκτορίδας κτλ. ἔτι δὲ εἶδος τι ἐρυθροπόδων περδίκων καὶ ὠραῖόν τι εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς, ἰθαγενῆ πάντα τῆς χώρας ταύτης μόνης. — Αἱ μέλισσαι δὲ τόσῳ εἶναι κοιναί, ὥστε οἱ κάτοι καὶ ἀντὶ ζακχάρεως μεταχειρίζονται τὸ μέλι.

Ἡ δὲ γῆ περικλείει ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς πολλοὺς θησαυροὺς, ὧν ὁμῶς ὀλίγοι ἐκμεταλλεύονται· ἐκεῖ καὶ γαιάνθρακες, ἐκεῖ καὶ θεῖον χαλκὸς δὲ καὶ ἄργυρος καὶ σίδηρος καὶ πολύτιμοι λίθοι καὶ μάλιστα χρυσὸς εὐρίσκονται πολλαχοῦ. Περιέχει δὲ καὶ ὀρυκτὸν ἄλλας, ἐκτεινόμενον εἰς ἀπόστασιν 4 ἡμερῶν· τοῦτο κοπτόμενον εἰς μικρὰ κανονικὰ τεμάχια ὑπὸ τῶν ἐντοπίων χρησιμεύει παρ' αὐτοῖς ὡς νόμισμα.

Ἡ φύσις ὁμῶς, δωρήσασα τοῖς Ἀβυσσινοῖς τσαῦτα καλὰ καὶ τσαύτας ὠραιότητας εἰς τὴν χώραν τῶν, ἐστέρησεν αὐτοὺς τοῦ κυριωτάτου καὶ ἀναγκαιοτάτου δώρου τῆς εὐκόλου καὶ ἀνέτου συγκοινωνίας. Καὶ οἱ μὲν εἰς τὰ ὑψηλότερα χωρία οἰκοῦντες, διὰ τὴν ὁδεύσασιν πρέπει νὰ διαβῶσι βράχους καὶ κρημνοὺς, πρέπει νὰ ὑπερπηδήσωσιν ὄρη ἀποτομώτατα· δὲν ἔχουσι ποταμοὺς πλεύσιμους, δὲν ἔχουσιν ὁδοὺς βατὰς, δὲν ἔχουσιν τοῦλάχιστον πρὸς Ἀνατολὰς πεδιάδας ὁμαλὰς, αἵτινες νὰ διευκολύνωσι τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ κράτους. Οἱ δὲ εἰς τὰ χαμηλότερα χωρία κατοικοῦντες ἔχουσι μὲν δύο ἢ τρεῖς ποταμοὺς καὶ μίαν λίμνην πλεύσιμον τὴν Τάναν, ἀλλὰ τί τοὺς ὠφελεῖ; πλεον τοῦ ἡμίσεος ἔτους ὁ μόνος ἐκεῖ δεσπότης εἶναι αἱ βροχαὶ· βροχαὶ ἢ μᾶλλον κατακλυσμοί, οἵτινες ἐπιφέρουσι τὴν πλημμύραν τῆς λίμνης, τὴν πλημμύραν τῶν ποταμῶν, τὴν κατακλύψιν τῶν πεδιάδων καὶ τῶν ὁδῶν καὶ τῶν χωρίων ὑπὸ ὑδάτων· καὶ καλὸν ἂν ὡς ἐδῶ περιωρίζετο τὸ κακόν· ἀλλὰ τὰ ὕδατα ταῦτα πολλάκις ἀρπάζουσι καὶ παρασύρουσι πᾶν τὸ πρῶτον, καὶ ποίμνια καὶ ἀγέλας καὶ χωρία καὶ οἰκίας καὶ ἀνθρώπους. Ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως λοιπὸν τῆς συγκοινωνίας, οἱ Ἀβυσσινοὶ εὐρίσκονται ὡσεὶ ἀποκεχωρισμένοι τοῦ λοιποῦ κόσμου, καὶ τοῦτο εἶναι ἐν τῶν πρωτίστων ὡς εἰκὸς αἰτίων, δι'

ἃ διατελοῦσιν εἰς ἡμιδάρβαρον κατάστασιν, καθὼς θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐξῆς.

Θρησκεία. Ἡ Ἀβυσσινία περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ ἐχθρῶν. Πρὸς βορρᾶν κατοικοῦσιν οἱ Χαβάβ, οἱ Μπάрка, καὶ οἱ Χατεντόα, ὧν ἡ γλῶσσα εἶναι παράδοξος καὶ εἰσέτι ἄγνωστος, πάντες πρεσβεύοντες τὸν Μωαμεθανισμόν· πρὸς δυσμὰς συνορεύει μὲ τὰς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατεχομένας χώρας τοῦ Νείλου· πρὸς νότον δὲ μὲ τοὺς Γαλάς πολεμικὸν λαόν, ὅστις ἐν μέρει μὲν πρεσβεύει τὸν Μωαμεθανισμόν, ἐν μέρει δὲ ἀποδίδει δημοσίαν λατρείαν εἰς τὸν διάβολον.

Ἐπικρατοῦσα δὲ ἐν Ἀβυσσινίᾳ θρησκεία εἶναι ὁ νόθος χριστιανισμός. Διάφοροι λέγονται ὑπὸ τε τῶν ἐντοπίων καὶ ὑπὸ τῶν ξένων περιηγητῶν οἱ εἰσαγαγόντες αὐτὸν αὐτόθι. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι, οἱ μὲν ἀναφέρουσιν ὅτι εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, τινὲς δὲ τῶν ἐντοπίων ἱστοροῦσιν, ὅτι τὴν πρώτην ἐν Ἀβυσσινίᾳ ἐκκλησίαν συνέστησαν ὁ Ἀπόστολος Ματθαῖος καὶ ὁ εὐνοῦχος τῆς βασίλισσης Κανδάκης, περὶ οὗ γίνεται μνεία καὶ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων (ἡ' § 27). Οἱ Βυζαντινοὶ δὲ Βαρόνιος καὶ Σκαλίγερος λέγουσιν, ὅτι ἡ Ἀβυσσινία ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ μόλις κατὰ τὸ 15. ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὰ πλεῖστα ὁμῶς Ἀβυσσινικὰ χρονικὰ καὶ αἰ παραδόσεις, ἅς ἐπιβεβαιοῦσιν ὅτε Σωκράτης ὁ Βυζάντιος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ καὶ Θεόδωρος ὁ Ἀναγνώστης, διατείνονται ὅτι τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν εἰσήγαγον ἐν Ἀβυσσινίᾳ δύο ἀδελφοὶ ἔμποροι, Χριστιανοὶ ἐκ Τύρου, ὁ Φρουμέντιος καὶ ὁ Ἐδέσιος καὶ ἰδοὺ πῶς. — Οὗτοι πορευόμενοι εἰς Ἀβυσσινίαν ἐνεκα ἐμπορικῶν υποθέσεων συνελήφθησαν καθ' ὁδὸν ὑπὸ ληστῶν, οἵτινες ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν ἐν Ἀξούμ ἐδρεύοντα βασιλέα τῆς χώρας, ὅστις συμπαθήσας πρὸς τοὺς δύο νέους ἐκράτησεν αὐτοὺς ἐν τῇ αὐλῇ του, ἀναβιβάσας συγχρόνως αὐτοὺς εἰς ὑπουργήματα. Μετ' οὗ πολὺ ὁμῶς ἀπέθανεν ἀφήσας υἱὸν ἀνήλικον τὸν Ἀβρέχαν· ἡ μήτηρ τοῦ παιδὸς ἀντιβασιλεύουσα ἀνέθηκε τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Φρουμέντιον, ὅστις συνέλαβε τὴν ἰδέαν

νά κατηγήσῃ τὸν παῖδα εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἦτο ἱερωμένος, ἀποφασίζει νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν τότε εὐκλεῶς ἀρχιερατεύοντα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἅγιον Ἀθανάσιον, ὅστις οὐ μόνον παρεδέχθη καὶ ἐχειροτόνησε τὸν Φρουμέντιον, ἀλλὰ καὶ ἀνέδειξεν αὐτὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Ἀξούμ. Ὁ Φρουμέντιος, ἐπανελθὼν εἰς Ἀβυσσινίαν μετὰ πλείστων ἱερέων καὶ τῶν ἀναγκαίων ὁδηγίων, μετὰ πλείονος ζήλου ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἔργου καὶ πείθει τὸν Ἀβρέχαν νὰ βαπτισθῇ. Τοῦ Ἀβρέχα τὸ παράδειγμα ἠκολούθησαν οἱ πλείστοι τῶν μεγιστάνων καὶ μετ' οὐ πολὺ πάντες οἱ ὑπῆκοοι. Ἐπειδὴ ὅμως συνέπεσε νὰ ἐκραγῶσι τότε αἱ τὸ Δυτικὸν Ῥωμαϊκὸν κράτος διαταράξασαι ἀπαίσεις τῶν Μονοφυσιτῶν ἢ Ἰακωβιτῶν αἵρέσεις, ἡ νέα τῆς Ἀβυσσινίας ἐκκλησία παρεδέχθη τὰς πλάνας αὐτῶν, εἰς αὐτὰς ἀνέμιξε καὶ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῇ οἰκούντων Ἰουδαίων ἔθιμα, ὡς τὴν περιτομὴν καὶ ἄλλα, καὶ οὕτως ἀπετέλεσε μίγμα τι Χριστιανισμοῦ, σωζόμενον μέχρι τῆς σήμερον καὶ περιέχον πολλὰ τὰ ἰδιόρρυθμα καὶ παράδοξα. Οὐχ ἦττον ἡ τῆς Ἀβυσσινίας ἐκκλησία εἶναι ἢ μάλλον πλησιάζουσα πρὸς τὴν ἡμετέραν Ὀρθόδοξον, διότι ὁ ἐν αὐτῇ ὑπάρχων Χριστιανισμὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὃν ἠσπάσθη ἐξ ἀρχῆς, ὁ καθαρὸς καὶ ἀδόλος, πρὶν δῆλον ὅτι οἱ Πάπαι τῆς Ῥώμης εἰσαγάγωσιν ἐν αὐτῇ τὰς καινοτομίας τῶν, καὶ πρὶν οἱ Λούθηροι καὶ Καλβίνοι ἀναμορφώσωσιν αὐτὸν κατὰ τὰς ἰδέας τῶν. — Διατηρεῖ δὲ ἡ Ἀβυσσινικὴ ἐκκλησία καὶ τὰ ἐπτά μυστήρια καὶ ἀναγνωρίζει τὰς ἀποφάσεις τῶν τριῶν πρώτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΜΙΧ. Π. ΔΑΜΠΡΟΥ.

Ο ΑΙΣΧΥΝΤΗΛΟΣ.

Ἐπιστολή.

(Συνέχ. ἴδε φυλλ. Γ').

Ὁ θεὸς μου ὀλίγον συνεκινήθη, ἐπειδὴ εἶχεν ἤδη διέλθει τριάκοντα ἔτη καὶ ἐπέκεινα μακρὰν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀπέκτησε περιουσίαν, ἥτις, ὡς ἐκαυχᾶτο, ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ εὐτυχῇ ἡγεμόνα τῆς Ἰνδίας, ἐνὶ λόγῳ εἶχε φέρεи μεθ' ἑαυτοῦ τὸ τεράστιον ποσὸν τριάκοντα χιλιάδων λιρῶν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὠκοδόμει τὰς περὶ ἀτελευτήτου εὐδαιμονίας ἐλπίδας του. Ἐνῶ δ' ἐφεύρισκε σχέδια μεγαλείου καὶ τρυφῆς, εἴτε διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ κλίματος, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν τὴν ὁποίαν ἀγνοῶ, ἠρπάγη ἐκ τῶν εὐφροσύνων ὁνείρων αὐτοῦ ὑπὸ μικρᾶς ἀσθενείας, ἀφῆσας με κληρονόμον ἀπάσης τῆς περιουσίας του. Καὶ τώρα, Κύριε, ἰδέ με εἰς ἡλικίαν τριάκοντα πέντε ἐτῶν, καλῶς ἐφωδιασμένον μὲ λατινικά, ἑλληνικά, καὶ μαθηματικά, κάτοχον μεγάλης περιουσίας, ἀλλὰ τοσοῦτον ἄχαριν καὶ ἄπειρον περὶ τὴν συμπεριφορὰν, ὥστε παρὰ πάντων δακτυλοδεικτούμαι ὡς ὁ πλούσιος πεπαιδευμένος χωριάτης.

Πρὸ τινος καιροῦ ἀγοράσας κτῆμα ἐν τῇ ἐξοχῇ, ὅπερ πλήθει, οὕτως εἶπεῖν, γειτόνων τοῦ συρμοῦ, καὶ ὅταν σκεφθῇς τὴν καταγωγὴν μου καὶ τοὺς ἀπολιτεύτους τρόπους μου, δυσκόλως θέλεις πιστεύσει ὅποσον ἐπιζητεῖται ἡ σχέσις μου παρὰ τῶν γειτονεουσῶν οἰκογενειῶν, ἰδίως ἐκείνων οἵτινες ἔχουσι κόρας εἰς ὥραν γάμου. Οἱ κύριοι οὗτοι μοὶ ἔκαμον οἰκογενειακὰς ἐπισκέψεις καὶ ὑποχρεωτικωτάτας προσκλήσεις, μ' ὅλον ὅτι δὲ, ἐπιθυμῶ νὰ δεχθῶ τὴν προσφερομένην μοι φιλίαν τῶν, ἐπανειλημμένως ἐζήτησα συγγνώμην, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι δὲν εἶχον εἰσέτι ἐντελῶς διευθετημένα τὰ πράγματά μου, διότι τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι, ὡσάκις ἐπορεύθην ἐφιππος ἢ πεζὸς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποδώσω τὰς διαφορὰς αὐ-